



Olsztyn, 20 grudnia 2024 r.

WOPN.611.50.2024.KP

**Szanowny Pan
Tadeusz Wilczyński
Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów
Państwowych w Białymstoku**

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, działając na podstawie art. 54 ust. 1, art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.), w odpowiedzi na pismo Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku znak: ZS.6004.4.2022 z 3 grudnia 2024 r., po zapoznaniu się z projektem Planu Urządzenia Lasu (dalej PUL) dla Nadleśnictwa Maskulińskie na lata 2025-2034 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko (dalej POŚ), przedkłada następującą opinię.

W pierwszej kolejności przeanalizowano wpływ zaplanowanych prac gospodarczych, w tym przede wszystkim użytków rębnych, na chronione prawem rośliny, zwierzęta, grzyby oraz 4 obszary Natura 2000 znajdujące się w granicach Nadleśnictwa Maskulińskie – Ostoja Piska, Puszcza Piska oraz Mazurska Ostoja Żółwia Baranowo i Jezioro Łuknajno. W tym celu wykorzystano pliki shape file przedstawiające m.in. warstwę cięć (użytki rębne, przedrębne), oraz warstwy przedstawiające rozmieszczenie przedmiotów ochrony wykonane na potrzeby Planów Zadań Ochrony dla ww. obszarów Natura 2000. Wyżej wymienione warstwy nałożono na siebie w celu zidentyfikowania rzeczywistych kolizji zaplanowanych zabiegów z konkretnymi stanowiskami gatunków

Identyfikacja zaplanowanych zabiegów gospodarczych wraz ze stwierdzonymi stanowiskami gatunków chronionych nie wykazała kolizji, która mogłaby wpłynąć niekorzystnie na zachowanie we właściwym stanie ochrony ich populacji. W związku z licznie występującymi na terenie Nadleśnictwa Maskulińskie gatunkami zwierząt (273 gatunki), roślin i grzybów (144 gatunki) nie można całkowicie wyeliminować występowania pewnych kolizji z zaplanowanymi pracami gospodarczymi. Ocena oddziaływania powinna jednak określać na ile te kolizje są istotne z punktu widzenia samego wpływu na ich lokalną populację. Największe zagęszczenie stwierdzeń ptaków w jednym miejscu występuje w oddziale 120. Między innymi stwierdzono przypadki występowania muchołówki małej, lerki oraz dzięciołów, średniego oraz czarnego. Zaplanowane zostały rębnie IIIB, IVD z bardzo długim czasem odnowienia (min 30 lat, co pozwala uzyskać zróżnicowaną strukturę wiekową drzewostanów, istotną z punktu widzenia ochrony przyrody) oraz zabiegi pielęgnacyjne w postaci trzebieży późnych. Z uwagi na wzrost udziału starodrzewia, a także stosowanie zabiegów mających na celu zminimalizowanie nagłego wpływu, w zakresie prowadzonych prac, należy uznać, że w nadleśnictwie istnieją



Spełniamy wymagania EMAS - zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

ul. Dworcowa 60, 10-437 Olsztyn, tel. 89 537-21-00, fax: 89 527-04-23, sekretariat.olsztyn@rdos.gov.pl, gov.pl/web/rdos-olsztyn

inne potencjalne siedliska gatunków, np. siedlisko mucholówki małej w oddziale 34, gdzie nie zaplanowano prac gospodarczych, co stanowi zabezpieczenie w przypadku stwierdzeń tego gatunków w oddziałach 27, 26 oraz 35 a.

W POŚ zostały wymienione wszystkie gatunki oraz siedliska będące przedmiotem ochrony obszarów Natura 2000 wraz z działaniami polegającymi na zminimalizowaniu negatywnego oddziaływania, polegającego na przeprowadzeniu prac koniecznych dla zapewnienia trwałości oraz stabilności lasu. Celem zapewnienia zrównoważonej ochrony wszystkim występującym gatunkom chronionym, konieczne jest właściwe zarządzanie i użytkowanie drzewostanów.

Osobnym analizowanym i ocenianym zagadnieniem jest wpływ ustaleń Planu na gatunki i siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony w obszarach Natura 2000. Mając na względzie potrzebę ochrony siedlisk przyrodniczych w całym ich zasięgu występowania (również poza obszarami Natura 2000), dokonano także analizy wpływu Planu na zachowanie tych siedlisk. Wykazano brak znaczącego wpływu na siedliska nieleśne oraz dodatni wpływ na leśne siedliska przyrodnicze, zarówno w obszarach jak i poza obszarami Natura 2000.

W odniesieniu do powierzchni projektowanych do odnowienia, a uznanych jako leśne siedliska przyrodnicze, przeanalizowano również zgodność projektowanych składów gatunkowych odnowień i typów drzewostanów, wg *Planu* ze składami gatunkowymi drzewostanów naturalnych fitocenoz leśnych. Po przeprowadzonych analizach nie stwierdzono rozbieżności, między projektowanymi składami odnowień oraz gospodarczymi typami drzewostanów a naturalnymi składami gatunkowymi lasu na tych siedliskach. W związku z powyższym uznano, że *Plan* w zakresie projektowanych składów gatunkowych odnowień nie wpływa negatywnie na siedliska przyrodnicze z Załącznika I DS.

W przypadku ptaków z załącznika I DP występujących na terenie nadleśnictwa, w granicach obszarów ochrony ptaków Natura 2000, dokonano analizy wpływu zabiegów gospodarczych na ich siedliska zdefiniowane zinwentaryzowanymi stanowiskami występowania, a dla gatunków wymagających ustanowienia ochrony strefowej również obszarem stref.

Przy określaniu wymagań ekologicznych oraz zagrożeń dla poszczególnych gatunków i siedlisk korzystano (w ramach tworzenia POŚ) z publikacji MŚ „*Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - przewodnik metodyczny*” oraz raportów GIOŚ z monitoringu środowiska. W przypadku ustalania składów gatunkowych upraw w ramach zbiorowisk reprezentujących poszczególne typy siedlisk Natura 2000 oparto się na pracach: „*Lasy północno-wschodniej Polski*” (Sokołowski 2006), „*Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski*” (Matuszkiewicz 2007), opracowania siedliskowego (BULiGL 2004) oraz *Poradnikach ochrony siedlisk Natura 2000*.

Podsumowując wpływ na obszary Natura 2000, należy mieć na uwadze, że ustanowione zapisy Planu Zadań Ochronnych, zostały uwzględnione w przedstawionym PUL. Sytuacja taka występuje między innymi w przypadku obszarów PLH280048 Ostoja Piska oraz PLH280055 Mazurska Ostoja Żółwia Baranowo. W przypadku dwóch pozostałych: PLB28003 Jezioro Łuknajno oraz PLB280008 Puszcza Piska, ww. dokumentacja jest w fazie opracowywania.

Analiza oddziaływania projektu *Planu*, przy założeniu realizacji działań ochronnych określonych w planach zadań ochronnych obszarów i uwzględnieniu zapisów *POP* minimalizujących negatywne oddziaływanie, wykazała brak znaczącego wpływu na powierzchnię siedlisk odpowiednich dla rozwoju przedmiotów ochrony. Wykazano również brak wpływu na liczebność populacji i naturalny zasięg występowania przedmiotów ochrony.

Oceniając wpływ zaplanowanych prac gospodarczych na stwierdzone siedliska i stanowiska rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wzięto w pierwszej kolejności pod uwagę charakter zaplanowanych prac (rodzaje zabiegów gospodarczych) w miejscu ich występowania oraz prognozowany wzrost starszych klas wieku drzewostanów, który umożliwi zachowanie populacji gatunków rzadkich, związanych ze starodrzewem.

Charakterystyczną cechą Nadleśnictwa Maskulińskie jest wysoki udział starodrzewi (17,35 % w 2025 r., prognozowany wzrost do nawet 22,48 % w 2034 r.), który jest kluczowy zwłaszcza dla zachowania siedlisk muchołówki małej, z którymi występuje kolizja np. w oddziałach i wydzieleniach 34 c, b, 118 c, k, 121 b, c, d. Ponadto w większości stanowisk nie zaplanowano prac gospodarczych, dotyczy to przykładowo wydzieleń 160 b, 153 a, 73 d, c, 83 a. Dominującym gatunkiem w starodrzewiach Nadleśnictwa Maskulińskie jest sosna, która zajmuje 91,02% ich powierzchni, pozostałe najliczniej reprezentowane gatunki w starodrzewiach to dąb i olsza zajmujące odpowiednio 5,29% oraz 2,84% ich powierzchni. Należy jednak zaznaczyć, że na terenie nadleśnictwa występuje duży udział dogodnych siedlisk dla ww. gatunku. Ponadto średni udział martwego drewna jest wyższy niż średnia wartość dla wszystkich lasów w Polsce i wynosi 11,67 m³/ha (średnia 11,2 m³/ha), co powoduje zwiększenie różnorodności biologicznej danego terenu.

Działania w kwestii ochrony przyrody siedlisk, zostały zawarte w tabeli 35, na stronach 133-140 POŚ, ochrona siedlisk jest realizowana poprzez m. in. zaprzestanie stosowania rębni zupełnych w odległości 30 m od jezior oraz 50 m od torfowisk, prowadzenie szlaków zrywkowych zimą, aby ograniczyć degradację gleb, pozostawianie starodrzewów czy odnawianie pożądanymi gatunkami drzew dla danego siedliska.

Ponadto w tabeli 40 na stronie 164-166 POŚ określono działania minimalizujące wpływ gospodarki leśnej na poszczególne cechy środowiska jest to m.in.: zapewnienie stałej obecności drzew martwych i zamierających w miejscach potencjalnych siedlisk gatunków, a także kęp starodrzewu, przestrzeganie terminów ochrony okresowej i strefowej, pozostawianie drzew dziuplastych, prowadzenie w miarę możliwości prac gospodarczych poza okresem lęgowym oraz wykonywanie rębni w strefie ochrony okresowej (poza okresem ochronnym) po uprzednio uzyskanej opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie.

W nadleśnictwie zaplanowano rębnie w niektórych strefach ochrony częściowej (np. w oddziale i wydzielaniu 239 b, d, f, j, 267 d, f, 266 I), jednak należy mieć na uwadze, że cięcia nie są wykonywane jednocześnie, ale stopniowo w określonym przedziale czasu. Ponadto większość zaplanowanych cięć w strefach częściowych to rębnie złożone z rodzaju III, które posiadają najdłuższy możliwy czas odnowienia wg. Zasad Hodowli Lasu, od 5-15 lat. Możliwe jest zakładanie gniazd odnowieniowych o powierzchni do 0,5 ha na 30-40 % strefy manipulacyjnej wynoszącej maksymalnie 6-9 ha. Zaleca się wydłużenie czasu odnowienia do maksimum. Biorąc pod uwagę, że ok. 50% różnorodności biologicznej lasu związana jest z martwym drewnem, realizacja PUL nie powinna doprowadzić do negatywnego wpływu na zespoły organizmów, jak też na stan zachowania siedlisk. Podkreślić należy, iż przedstawiane zalecenia i sposoby ograniczania negatywnego wpływu mają na celu umożliwienie

zachowania szerokiego spektrum gatunków, w zakresie odpowiadającym poszczególnym, różnorodnym ekosystemom i przy ich zastosowaniu przewidywane jest zachowanie różnorodności gatunkowej organizmów właściwych tym ekosystemom.

Zaplanowane zabiegi obejmą jedynie część ze znanych stanowisk gatunków chronionych, a większość gatunków ma możliwość zmiany miejsca pobytu, na teren biotopów nieobjętych użytkowaniem rębny. Nie powinna zatem zaistnieć sytuacja, która spowodowałaby istotny ubytek w liczebności i kondycji ich populacji.

Dla wszystkich siedlisk dokumentacja urzędzeniowa zawiera zapisy dotyczące dobrej praktyki leśnej (Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 roku w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz. U. 2023 poz. 672) przejawiającej się np. poprzez niestosowanie rębni zupełnych w okolicach źródlisk, jezior, rzek a także torfowisk i bagien śródleśnych – co zminimalizuje oddziaływanie na siedliska na obszarach podmokłych czy wzdłuż rzek, będące cennymi siedliskami przyrodniczymi, a także siedliska gatunków chronionych ptaków, płazów i gadów.

Reasumując należy stwierdzić, że zaplanowane prace gospodarcze, po uwzględnieniu działań ochronnych przewidzianych dla stwierdzonych gatunków roślin, grzybów i zwierząt, nie powinny wpłynąć negatywnie na zachowanie ich populacji we właściwym stanie ochrony.

Na podstawie art. 55 ust. 4 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* zwracam się z prośbą o przekazanie PUL dla Nadleśnictwa Maskulińskie na lata 2025-2034 po zatwierdzeniu wraz z podsumowaniem.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Olsztynie
Agata Moździerz
/podpis elektroniczny/

Otrzymują:

1. Adresat
2. A/a

Do wiadomości:

1. Nadleśnictwo Maskulińskie